

Fonamentalistes de l'odi, abaixeu les armes: tenim Ralf König

[quaderndelesidees.press/fonamentalistes-del-odi-abaixeu-les-armes-tenim-ralf-konig](https://www.quaderndelesidees.press/fonamentalistes-del-odi-abaixeu-les-armes-tenim-ralf-konig)

Temps de lectura: 9 minuts

Xiana Siccardi

Cal llegir Ralf König, siguis o no gai, perquè tindràs l'oportunitat de riure't de tu mateix/a i de comprovar de quina pasta estàs realment fet/a. König, alemany de seixanta-cinc anys —que no aparenta—, ha construït la seva carrera com un dels millors autors de còmics del món a força de torpedinar, amb irreverència directa i sentit de l'humor, els fonamentalismes polítics i religiosos, i tota la rancior moral de la nostra societat.



Ralf König

Als anys vuitanta es va convertir en estrella de l'underground per les seves historietes que parodiaven els rituals dels bars d'ambient i les trobades de sexe explícit del submón gai alemany —del qual ell mateix formava part— per després connectar amb lectors d'arreu del món que, al marge de la seva orientació sexual, compartien una mateixa consciència crítica sobre la societat benestant i les seves normes. Pel camí, és clar, moltes vegades va rebre amenaces de mort i alguns grups catòlics de Baviera van intentar incloure alguns dels seus volums en llistes de llibres prohibits. En una ocasió es van retirar els seus llibres de més de mil llibreries de tota Alemanya.



König va néixer el 1960 a la petita ciutat de Soest, a Westfàlia, famosa per la seva cervesa Soester, que es remunta a l'edat mitjana; una població de menys de cinquanta mil habitants on no semblava que hi hagués gaire cosa a fer. Va acabar l'institut, va fer pràctiques de fusteria, va sortir de l'armari. A finals dels setanta hi havia una forta mobilització del moviment homosexual i ell es va llançar a escriure les seves primeres historietes en revistes *underground* com *Zomix* de Múnic i *Rosa Flieder*, de temàtica gai. Es va matricular a l'Acadèmia Nacional d'Art de Düsseldorf i, de nit, feia espectacles de *playback* vestit de dona sota el nom artístic d'Elvira Calenta. A mitjans dels vuitanta ja era un aplaudit cronista del món gai i avui compta amb milions d'exemplars venuts, traduïts a divuit idiomes, diversos premis i adaptacions cinematogràfiques de les seves divertidíssimes històries.

Com treure els gais de la nit, del porno i del *chemsex*

Com a gai, König podia parodiar el món homosexual perquè en formava part. Ho feia presentant personatges una mica totxos i obsessionats a moure's dins dels límits del gueto, les drogues, la festa i la hipersexualització. Si no hagués estat així, ves a saber, sens dubte l'haurien titllat d'homòfob. Un bloguer anomenat simplement Manuel [va dir d'aquests personatges](#) que «són unes reines lletges i ridícules que viuen aïllades dins de la seva pròpia col·lectivitat afí i que tenen tants prejudicis envers els heterossexuals com aquests envers ells», i és veritat.

Però a començaments dels noranta, König va començar a dibuixar els seus personatges gais no només a la sauna o fent *cruising*, sinó sobretot quan tornaven a casa després de les cites — exultants o amb el cor trencat— i comentaven a la cuina, amb els companys de pis, com havia anat. Amb tot just dos traços dibuixava el que semblava un sofà, o un bar, o directament eliminava el fons per concentrar tot el pes en els diàlegs i en les reaccions macroexpressives dels seus personatges, en un estil que recorda el de la dibuixant francesa Claire Bretécher. I és que, narrativament, no hi ha res més poderós que una conversa a la cuina, al sofà, al bar o al llit, siguis hetero, homo, bi, demi, asexual, pansexual o *queer*.





Una vinyeta on apareixen els personatges de *Konrad und Paul*.

D'aquesta manera, König va trencar l'autocomplaença del col·lectiu amb el seu propi gueto, amb aquella identitat basada en el sexe, les nits i les drogues, i va mostrar que els problemes d'una persona gai no eren, en realitat, tan diferents dels de qualsevol altra persona: embolics amorosos, que si exclusivitat o parella oberta, que si allò va de debò, que si cal anar o no a teràpia, les relacions familiars, la influència de la religió institucional, o la pesadesa d'una feina anodina. D'això se n'encarregaren, sobretot, dos dels seus personatges més estimats: la parella formada per Konrad i Paul. El primer és un tipus corrent, diürn i assenyat que pateix les constants infidelitats del seu xicot. El segon, obsessionat amb la nit, les drogues i el sexe efímer. En fi, relacions descompassades: no cal ser gaire gai per connectar amb la història.

«Crec que el problema és que en els còmics gais només hi ha un munt de sexe, gairebé sempre pornogràfic, només fantasies sexuals, mentre que jo intento descriure les persones que hi ha al darrere amb les seves febleses, errors o vergonyes. Això pot marcar la diferència. Alguns dels meus personatges són més humans i no es basen només en sexe i cossos espectaculars», va dir König el 2018 [al Saló del Còmic de Barcelona](https://www.printfriendly.com/print?source=cs&url=https%3A%2F%2Fwww.quaderndelesidees.press%2Ffonamentalistes-del-odi-abaixeu-les-ar...).





—Mama.

—Sí.

—Vull dir-te una cosa.

—Digues.

—Crec que sóc homosexual.

—Oh, Déu meu! Què podem fer? Psicoteràpia! Electroxocs! A l'exèrcit!

HA HA HA, era broma!

König va veure que la clau era trencar els armaris, els clixés endogàmics del col·lectiu i simplement explicar què passa en un viatge amb amics —com a *Prall aus del Leben* (*Retazos de vida*, 1989)— o en un creuer pels fiords noruecs per superar una crisi de parella (*Beach Boys*, 1989) o les conseqüències d'una infidelitat (*Pretty Baby*, 1988). I el missatge és que a tots ens passa, més o menys, el mateix.



Konrad és la meva part tranquil·la, fidel i avorrida. Amb els anys m'he anat assemblant més a Konrad, i per això ha estat tan dolorós dibuixar aquest llibre, perquè m'ha fet ser-ne conscient».

König suggereix que el fracàs del col·lectiu gai és el gueto, i riure-se'n —així com de les coses més penoses i tronades d'Heterolàndia— li ha valgut la fama internacional. Digues-ho amb humor, i no et mataran.





El tractament de l'homofòbia a *Sie dürfen sich jetzt Küssen* (Podéis besaros).

Com desemmascarar els intolerants



historietes de König. Trobem aquest tema en vinyetes on uns pares no accepten l'homosexualitat dels seus fills, o en el lloro de l'àvia —alemanya— difunta que repeteix sense parar: «Alemanya per als alemanys».

Els personatges de König deambulen i van topant amb molts obstacles i sostres de vidre socials per superar: des de l'homofòbia sistèmica o el matrimoni homosexual —que apareix a *Sie dürfen sich jetzt Küssen* (*Podéis besaros*, 2003)—, fins als temes més durs com el VIH, a *Superparadise* (1991), o la sèrie de fullets sobre prevenció sexual que va dibuixar per a l'organisme alemany encarregat de la lluita contra la sida el 1987.

Tot això era molt «del col·lectiu» fins a l'arribada de *L'home desitjat* (1987) i *Pretty Baby* (1988), quan König es va obrir a crear tots els temes transversals que afectaven tant gais com heteros. Axel, el protagonista de *L'home desitjat*, és el típic mascle bàsic i masclista que, si entra a la teva vida, la



Les cobertes de *L'home desitjat* i *Pretty Baby*, totes dues amb el totxo de l'Axel.

converteix en un infern. En la trama, Axel explora els límits de la seva sexualitat amb Norbert i Waltraud, dos amics gais, i així es crea una comèdia d'embolics que acaba amb tots els lectors desitjant-li el pitjor. Va ser tot un èxit, amb una seqüela, *Pretty Baby*, on Axel flirteja aquí i allà al marge de la seva xicoteta embarassada. Aquest còmic costumista —i realment molt divertit— es va convertir en pel·lícula: més de 6,5 milions d'alemanys van anar a veure-la, es va projectar a 47 països i va obtenir diversos guardons. Tot el catàleg de König està publicat a l'editorial La Cúpula. En català tenim *L'home desitjat* (Ediciones Glenat) i *El condó ataca* (Llibres de l'Índex).

A *Hempels Sofa* (*El diván de la psicóloga*, 2007) es tracta magistralment la qüestió de què passa quan ets una dona culta, cosmopolita, emancipada de tot —excepte de les copes de vi— i t'enamores d'un paio d'allò més ximple. Recorda la relació entre Miranda i Steve a *Sex and*

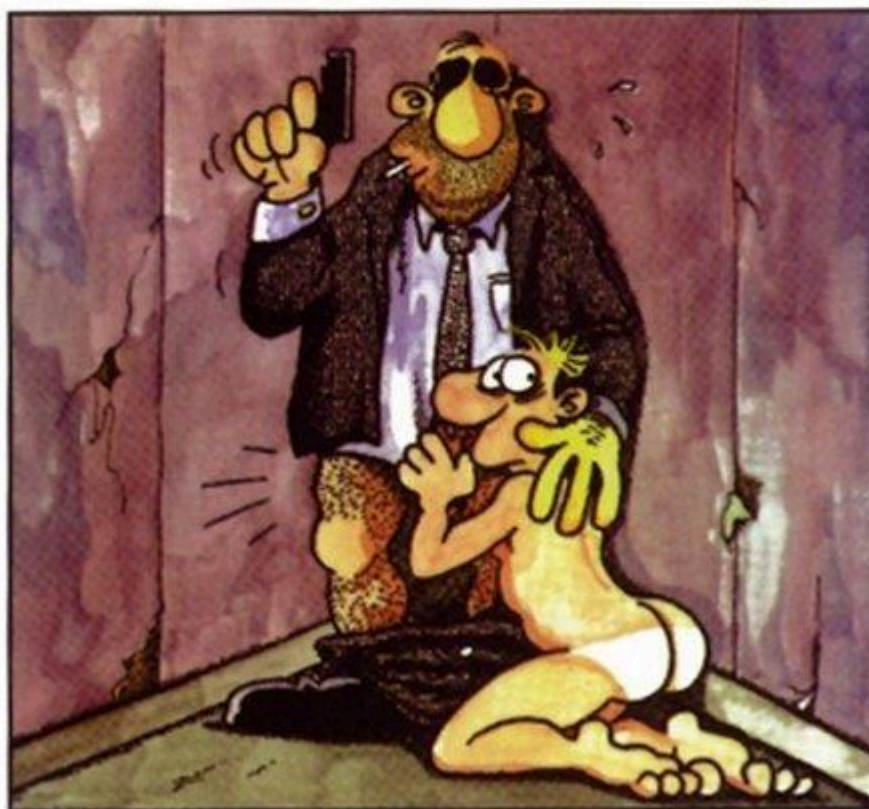


A *Bullenklöten* (*Huevos de toro*, 1992) s'explora si cal fer realitat les fantasies i què passa si t'enamores d'una d'elles. O imagina't que ets un detectiu d'allò més fastigós, anomenat Luigi Macarroni, que només tens un testicle i que has de trobar com més aviat millor una criatura espantosa en forma de preservatiu amb dents esmolades que està sembrant el caos a la ciutat (*El condó ataca*, 1987). Un plantejament tan boig com genial per abordar temes tan profunds com la repressió sexual, la por al rebuig i la por a l'amor.



El condó ataca

Ralf König



Un film de terror amb nassots de patata

El condó ataca, una de les obres de König en català.



Com desactivar els fonamentalistes polítics i religiosos

Els fonamentalismes polítics i religiosos també han estat un tema troncal per a König. Ha publicat adaptacions dels textos sagrats en què mostra el que hi ha de groller i ridícul en qui manipula en nom d'un déu per sotmetre el seu veí.

Aborda les històries de l'Antic Testament als sensacionals *Prototyp* (*Prototipo*, 2008) i *Arquetyp* (*Arquetipo*, 2009), també les del Nou Testament a *Antityp* (*Antitipo*, 2010), i s'atreveix fins i tot amb el moviment islamista radical a *Dschinn Dschinn. Der Zauber des Schabbar* (*Oh, genio! El hechizo de Sabbar*, 2005). Hi ha una vinyeta de König sobre un profeta que no posaré aquí — perquè tinc plans i metes a llarg termini a la vida—, però que es pot trobar fàcilment a YouTube.



Una escena d'Antitip.

«La sàtira és una provocació. La gent fanàtica no sol tenir sentit de l'humor, i si la sàtira els molesta, tens la sensació d'estar fent la cosa correcta», va afirmar en una entrevista en què alertava dels riscos de posar límits a l'humor: «Allò del políticament correcte ja no és el que era —[deia fa vuit anys](#)—; ara té repercussions negatives perquè la gent ja no tolera que se la critiqui, han perdut el sentit de l'humor, es posicionen i sempre estan a la defensiva. Això és un problema, perquè si seguim així, tornarem a èpoques més regressives, més retrògrades. Espero presenciar temps de més distensió, com el *flower power*, els hippies...».





Una escena d'Oh, genio!.

Aquesta darrera vinyeta serveix per explicar la crítica més gran que s'ha fet a Ralf König: que les seves historietes són misògines. Aquí jo tinc el cor dividit, perquè, com a dona cis hetero (*allegedly*), he rigut molt amb els cognoms del personatge Paul —Noalmenej a *Superparadise* i Nochotch a *Sie dürfen sich jetzt Küssen*— o amb els molts diàlegs entre gais que senten repugnància en parlar de clitoris.

Però [un interessant treball](#) publicat el 2012 es pregunta si «pot un autor d'aquestes



crueltat, segons assenyalen Quim Puig i Virginia Puig a l'estudi «Sexo y misoginia en la obra de Ralf König».



Una escena de *Konrad und Paul*.

Els autors de l'estudi indiquen que «és cert que aquestes qüestions poden semblar epidèmiques i acceptables dins d'una sèrie d'humor que té en la incorrecció una de les seves senyes d'identitat, i que, al capdavall, el riure permet la deformació i la paròdia; el problema sorgeix quan s'acumulen detalls que apunten sempre cap al mateix lloc sense que hi hagi elements d'equilibri que ho contrarestin». Personalment, no tinc clar si König fa un atac misogin a les dones o si, més aviat, assenjala la misogínia del col·lectiu gai per com aquest parla despectivament de les dones. En fi, que cadascú en tregui la seva pròpia conclusió.

Abans de l'estiu vaig regalar gairebé tota la meva col·lecció de llibres de Ralf König al meu amic Jordi —lector, per cert, de Quadern de les idees. Ho vaig fer perquè ara que som dos a casa necessitem més espai, però me n'he quedat uns quants, que he guardat dins d'una caixa, al costat d'una ràdio amb piles, una llanterna i un pot de cigrons. Tal com estan les coses, una mai no sap quan els tornarà a necessitar.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre un butlletí amb els nous articles que publiquem envia'ns el teu correu electrònic i et subscriuràs a la Newsletter de Quadern.



Correu electrònic (obligatori)

Marca la/les Newsletter/s a la/les que et vulguis inscriure (obligatori)

Quadern de les ideesCapital Natural

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avis legal i política de privacitat](#).

[Xiana Siccardi](#)

Periodista i escriptora, barcelonina de naixement i quarta generació d'immigrants atlàntics entre Europa i Amèrica. Ha treballat cobrint notícies i reportatges per a La Vanguardia, El Mundo, Cambio 16, Onda Cero i RNE; i a programes de televisió informatius i documentals com Viajando con Chester (Cuatro), Al rincón de pensar

[Llegir més](#)



Articles relacionats

